

JUDr. Ing. Jan Hrach

nar. 13. 7. 1928 v Praze

Pochází ze starého selského rodu, počínajícího v časech Bílé Hory, tedy 1620. I když se narodil v Praze, vyrostl prakticky na statkářských dvorech svých příbuzných. To ale nebránilo tomu, aby se po roce 1943 stal členem slavného DRDS (Dismanova rozhlasového a divadelního souboru), kde se potkával například s budoucím spisovatelem Pavlem Kohoutem, či s herečkou Aťkou Janouškovou, které dodnes řadí mezi své přátele.

V letech druhé světové války natáčel s Pavlem Kohoutem, Karlem Kynclem, či Jurou Weichertem v tajném úkrytu na gramofonové desky protinacistické skeče. Distribuovali také ilegální letáky, protože pro nacisty, kteří okupovali rozhlas, nebyli „kluci“ nápadní. Trikem se mu podařilo vyhnout členství ve fašistickém Kuratoriu pro výchovu mládeže tak, že se přihlásil do Klubu českých turistů. Když v květnu 1945 začalo české povstání v Praze, podařilo se mu získat pušku a pět nábojů, ale k rozhlasu, kde se bojovalo, se nedostal, protože ji musel předat staršímu muži, který „byl přece na vojně“. Toho člověka přinesli druhý den zastřeleného nacisty. Ale to už měl Jan sice obyčejnou dvouhlavňovku, ale přesto pušku. Pak ale přišli Vlasovci, skuteční vojáci, kteří v Praze velmi výrazně likvidovali Němce.

Na přelomu let 1946-1947 se zúčastnil slavného turné Dismančat po celé Anglii a Skotsku, kde poznal pohostinnost a úctu Britů, kteří měli v živé paměti pomoc našich letců v bitvě o Británii. Spojení a přátelství udržuje dodnes. Ostatně, vojenské letectvo se po tři roky stalo součástí jeho života. Po ukončení studia na vysoké škole se po složených složitých zkouškách stal leteckým palubním střelcem na bitevních letounech B-33, slavných šturmovicích, které navazovaly na letouny Iljušin Il-2, patřící mezi nejlepší stroje druhé světové války.

Od roku 1956 byl zemědělským redaktorem a komentátorem tradičních Televizních novin. Jeho práce byla většinou v terénu, na jeho milovaném venkově, počínaje selátky či telátky a konče hřmotnými kombajny. Poznal také dobře i mnoho členů vlády naší republiky. Bylo to zajímavé. Redakční práce byla mnohdy jako kličkování zajců na poli. Byl to neustálý boj s komunistickou cenzurou, ale často se tato činnost vydařila.

Při uvolnění atmosféry v roce 1968 bylo možné nejen více kritizovat negativní stránky života na venkově, ale došlo i k nápravě mnoha chyb. Zemědělské pořady měly tehdy velkou popularitu. V srpnu 1968, kdy začala ruská okupace, se rozdělily Televizní noviny na více skupin, komunisty nazývaných „ilegální“. Jan společně s kolegy Toskem a Ilkem byli určeni jako poslední stanice poté, až Rusové ostatní zlikvidují. Byli ukryti v Brdech a chránil je pluk tankistů a výsadkářů. Za tuto činnost byl v průběhu normalizace „odměněn“ vyhazovem, rok byl zcela bez práce a bez jakékoli finanční podpory. Poté mu bylo „povoleno“ mýt záchody a chodby. Teprve po dlouhém čase dovolili řediteli PNS Havlínovi, aby ho přijal jako právníka. Později se dokonce mohl stát šéfem právního útvaru.

Nakonec jsme se zeptali: „Jaké jsou Vaše nejhezčí vzpomínky na ta dlouhá léta co jste prožil?“ „Skončení vlády komunistů a narození dcery Aleny a syna Petra.“